

Література:

1. Расчет EBITDA и EBIT: *Фінансовий менеджмент електроний журнал*. 2013. URL: <http://finance-m.info/articles.html?id=4> (дата обращения: 21.09.2019).

2. Зубарев І.С., Щербіна М. С. Застосування показника EBITDA як головного для розрахунку платежеспособності організації що досліджується. *Економіка и земельные ресурсы*. 2015. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/primenenie-pokazatelya-ebitda-kak-osnovnogo-dlya-analiza-platezhesposobnosti-issleduemoy-organizatsii> (дата звернення: 21.09.2019).

ДІАГНОСТИКА ЙМОВІРНОСТІ НАСТАННЯ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

*Головко О.Г., к.е.н., доцент
Харківський навчально-науковий інститут
Державного вищого навчального закладу
«Університет банківської справи»
Черкашина А.О.,
фізична особа-підприємець*

Практичний інструментарій діагностики або прогнозування ймовірності настання банкрутства займає визначене місце в структурі антикризового управління підприємством.

В сучасній теорії та практиці антикризового управління виділяють основні підсистеми, що становлять його систему. Вихідною є підсистема діагностики.

Економічна діагностика є специфічною функцією антикризового управління, оскільки це відповідний пункт для прогнозу майбутнього стану підприємства та альтернатив його подальшого розвитку. Діагностика є засобом одержання достовірної якісної інформації про поточний стан підприємства та є основою для введення в дію визначених заходів подолання кризових явищ [1].

ПАТ «Турбоатом» – головна наукова організація енергомашинобудівельного комплексу України, а отже антикризове управління та розрахунок ймовірності банкрутства є пріоритетними напрямками в плануванні діяльності підприємства.

Слід зауважити, що використання тільки дискримінантних моделей оцінки ймовірності банкрутства не відображає реальної ситуації. Саме тому, необхідно враховувати специфіку діяльності підприємств, ситуацію на ринку, основні показники фінансової діяльності та їх ранжування, роботу ризик-менеджменту організації та комплексно оцінювати ймовірність банкрутства.

Розрахунок ймовірності банкрутства ПАТ «Турбоатом» проведено за декількома моделями та наведено у таблиці нижче.

Таблиця 1 – Розрахунок ймовірності банкрутства ПАТ «Турбоатом»

[2-3]

	Модель	Рік		
		2016	2017	2018
Модель Е. Альтмана	$Z = 1,2X_1 + 1,4X_2 + 3,3X_3 + 0,6X_4 + 0,999X_5$	$Z = 1,2*0,656 + 1,4*0,67 + 3,3*0,272 + 0,6*2,476 + 0,454 = 4,5624$ $Z > 3$ – дуже низька.	$Z = 1,2*0,406 + 1,4*0,472 + 3,3*0,121 + 0,6*2,896 + 0,329 = 3,6139$ $Z > 3$ – дуже низька.	$Z = 1,2*0,468 + 1,4*0,48 + 3,3*0,123 + 0,6*2,837 + 0,346 = 3,6877$ $Z > 3$ – дуже низька.
Модель Р. Ліса	$Z = 0,063X_1 + 0,092X_2 + 0,057X_3 + 0,01X_4$	$Z = 0,063*0,656 + 0,092*0,454 + 0,057*0,671 + 0,01*2,546 = 0,5174$ $Z > 0,037$ – низька ймовірність банкрутства.	$Z = 0,063*0,4069 + 0,092*0,329 + 0,057*0,4723 + 0,01*2,896 = 0,315$ $Z > 0,037$ – низька ймовірність банкрутства.	$Z = 0,063*0,4687 + 0,092*0,3461 + 0,057*0,48 + 0,01*2,8379 = 0,0906$ $Z > 0,037$ – низька ймовірність банкрутства.
Модель Р. Таффлера	$Z = 0,53X_1 + 0,13X_2 + 0,18X_3 + 0,16X_4$	$Z = 0,53*1,633 + 0,13*2,283 + 0,18*0,279 + 0,16*2,476 = 1,607$ $Z > 0,3$ – ймовірність банкрутства низька	$Z = 0,53*1,537 + 0,13*1,585 + 0,18*0,214 + 0,16*2,896 = 1,201$ $Z > 0,3$ – ймовірність банкрутства низька	$Z = 0,53*1,524 + 0,13*1,799 + 0,18*0,227 + 0,16*2,8379 = 1,534$ $Z > 0,3$ – ймовірність банкрутства низька.
Модель Г. Спрінгейта	$Z = 1,03X_1 + 3,07X_2 + 0,66X_3 + 0,4X_4$	$Z = 1,03*0,656 + 3,07*0,274 + 0,66*0,979 + 0,4*0,456 = 2,344$ $Z > 0,862$ – відсутність ймовірності банкрутства.	$Z = 1,03*0,406 + 3,07*1,21 + 0,66*0,568 + 0,4*0,329 = 4,637$ $Z > 0,862$ – відсутність ймовірності банкрутства.	$Z = 1,03*0,4687 + 3,07*0,123 + 0,66*0,542 + 0,4*0,346 = 1,36$ $Z > 0,862$ – відсутність ймовірності банкрутства.
Модель О.О. Терещенка	$Z = 1,5X_1 + 0,08X_2 + 10X_3 + 5X_4 + 0,3X_5 + 0,1X_6$	$Z = 1,5*1,588 + 0,08*3,476 + 10*0,089 + 5*0,544 + 0,3*0,155 + 0,1*1,301 = 4,446$ $Z > 2$ – банкрутство не загрожує	$Z = 1,5*1,281 + 0,08*3,896 + 10*0,118 + 5*0,149 + 0,3*0,06 + 0,1*0,821 = 4,2576$ $Z > 2$ – банкрутство не загрожує	$Z = 1,5*1,328 + 0,083,837 + 10*0,103 + 5*0,352 + 0,3*0,1457 + 0,1*0,612 = 5,1927$ $Z > 2$ – банкрутство не загрожує

Таким чином, проведене дослідження дає підстави стверджувати, що для підприємства відсутня на даний час загроза банкрутства. За всіма розрахованими моделями підприємство має добре фінансове становище та має гарні довгострокові перспективи.

Але слід пам'ятати, що ефективне антикризове фінансове управління можливе за рахунок своєчасного виявлення негативних тенденцій у діяльності підприємства та проведення, відповідно до виявленої проблеми, антикризових фінансових заходів, спрямованих на відновлення нормального розвитку підприємства.

Література:

1. Жалінська І.В. Діагностика ймовірності настання банкрутства підприємства в антикризовому управлінні: сучасні підходи та класифікація моделей. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. 2015. № 3. С. 62-68.
2. Сич О.А., Калічак І.І. Дискримінантний аналіз і його застосування в прогнозуванні банкрутства підприємства. *Молодий вчений*. 2017. № 2. С. 333-339.
3. Офіційний сайт ПАТ «Турбоатом». URL: <https://www.turboatom.com.ua> (дата звернення: 11.10.2019).

ОСВІТНЄ ПІДПРИЄМНИЦТВО УНІВЕРСИТЕТІВ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ

*Островський І.А., к.е.н., доцент
Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

Вища освіта в умовах глобалізації радикально змінюється. Раніше вона ґрунтувалася на «просвітницькій картині світу», переважно як абсолютна, самодостатня цінність. Зараз вища школа все в більшій мірі оцінюється з позицій одержання «прагматичного знання», що використовують для отримання економічної вигоди в поточному режимі часу. Принципові суспільні зміни останніх років суттєво вплинули на теоретичні дослідження щодо перспектив діяльності вишів [1-3].

Попередня індустріальна модель, яка ґрунтувалася на стандартизації освіти та забезпеченні його доступності за рахунок створення мережі установ, які транслюють підготовку кадрів, відходить у минуле.

Зараз триває переосмислення ролі й місця вищої освіти, як у соціальній, так і економічній сферах. При цьому розбіжність факторів формування попиту та пропозиції на ринку висококваліфікованої праці, незбалансованість аксіологічних блоків, що визначають професійний вибір, і наявність лага, пов'язаного з отриманням освіти, об'єктивно приводять до потреби в діючих механізмах, спрямованих на узгодження системи освіти з реальними потребами сучасної економіки.

Для залучення особистих коштів громадян, недержавних коштів, а також фондів і джерел інших недержавних інститутів у сферу вищої освіти багато країн націлені на використання інноваційних моделей розподілу ресурсів із застосуванням різних фінансових і нефінансових інструментів. Наприклад, у Великій Британії є можливість створювати персональні Інтернет-сторінки, покликані акумулювати в одному місці інформацію про досягнення і гранти людини, отримані ним протягом життя (lifelong learning accounts). Дана модель покликана стимулювати індивідуальну прихильність до навчання, вона дозволяє протягом усього життя проводити прогресивну освітню стратегію.